

#### 41§ Lukion hankesuunnitelma

Sivistyslautakunnan kokous 10.6.2020 käsitteli palveluverkkoa ja lukion hankesuunnitelmaa antaen lausunnon Nurmijärven lukion, Seitsemän veljeksien koulun ja Rajakaaren hankesuunnitelmista. Lausunnossa päädyttiin ehdottamaan lukiokoulutuksen keskittämistä Nurmijärven Kirkonkylään mm. investoimalla uudisrakennukseen pelkästään lukion käyttöön, erillään muista opetuksen tiloista Toreeninmäellä.

Jätän lautakunnan lausunnosta eriävän mielipiteen seuraavin perustein:

##### Peruste 1

Nurmijärven kunta esittelee toistuvasti oppilasennusteita, joiden mukaan lasten määrä vähenee ja että tämä tulee vaikuttamaan erityisesti alakoulujen tilantarpeeseen. Lausunnossa ei ole huomioitu lainkaan sitä, että oppilasennusteiden mukaan tulevaisuuden lukiolaisia on entistä vähemmän. Ennusteet eivät puolla erikseen lukiota varten rakennettava tarvetta lukiotaloon, jonka sijainti olisi vielä erossa muista toiminnoista. Riskejä ei ole huomioitu, eikä vaihtoehtoja käyttöä pohdittu. Lukiokoulutuksen tarkoituksena on lain mukaan tukea opiskelijoiden kasvamista hyviksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja aktiivisiksi yhteiskunnan jäseniksi. Heidän tulee ehdottomasti lukiossa opiskellessaan kyetä kohtaamaan eri-ikäisiä ihmisiä samoissakin tiloissa, kuten työelämässäkin kohdataan. Lasten ja nuorten hyvän elämän eväät tulee mahdollistaa tarjoamalla heille myös mahdollisuuksia oppia tekemään yhteistyötä eri-ikäisten ja erilaisten ihmisten kanssa valmistaen heitä aikuisuuteen ja tulevaan työelämään. Tästä syystä yläaste ja kunnallinen lukio sopivat erinomaisesti yhteen.

##### Peruste 2

Lausunto ei tuo esiin, että olisi edes mietitty vaihtoehtoja lukiokoulutuksen kehittämistä hajautetussa mallissa. Lukiokoulutusta on kehitettävä olemassa olevia tiloja hyödyntäen ja uusia toimintatapoja miettien. Lukiokoulutuksen verkostoyhteistyön kehittäminen alueellisesti ja yli kuntarajojen ovat tulevaisuudelle välttämättömiä toimintamalleja. Nyt tulee suunnitella lukio-opetusta, jota annetaan pitkällä tulevaisuudessa, sillä lain mukaan on annettava opiskelijoille tulevaisuuteen tarpeellisia tietoja, taitoja ja valmiuksia. Työskentely eri ihmisten kanssa jopa eri puolilla maailmaa erilaisin yhä kehittyvin työkaluin on tulevaisuuden lukiolaisten arkea työelämään siirtyessä sekä jo opiskeluaikana. Etäopetuksen mahdollisuudet tulevaisuuden lukiokoulutuksen kehittämiseksi on jätetty arvioimatta ja pedagoginen suunnittelu on tehty tämän päivän tarpeisiin. Tulevaisuuden lukio-opiskelu ei ole kiinni rakennuksen seinistä. Kurssitarjottimen ja -valikoiman laajuudesta ei ole tehty riittävää selvitystä siitä, mitkä seikat erityisesti jäisivät toteutumatta kahden toimipisteen mallissa. Ei ole tehty suunnitelmia kurssien ajoitukseen siten, että kurssin voi suorittaa jommassa kummassa toimipaikassa tms. Suunnitelmat perustuvat siihen, että opettajien työ helpottuu, jos kaikki oppilaat ovat samassa toimipaikassa.

##### Peruste 3

Lausunnossa ei ole huomioitu lukion vaikutuksista nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä. Perusopetuksen ja toisen asteen välistä siirtymävaihetta pidetään yleisesti syrjäytymiselle herkkänä siirtymävaiheena. Lähilukiota tarvitaan syrjäytymisen ennaltaehkäisyssä. Syrjäytymisen ennaltaehkäisy on kansantaloudellisesti merkittävää

hyvinvointityötä. Tämä näkökulma on jätetty huomiotta vaikutusten arvioinnissa.

#### Peruste 4

Lausunnossa esitetään rakennettavaksi uusi rakennus ainoastaan lukiolaisten käyttöön, sijoitettuna erikseen Kirkonkylän Toreeninmäelle. Kun sen sijaan hajauttaminen kahteen toimipisteeseen, joissa tilat tuotetaan myös muun opetus-, sivistys- ja kulttuuritoimen toimintoja, sisältää mahdollisuuden käyttää tiloja joustavasti tarvittaessa myös muuhun toimintaan myös tulevaisuuden siinä tilanteessa, että lukiotaloista tehtäisiin neliöiltään liian suuri. Vaihtoehtoista käyttöä ei ole käsitelty lainkaan. Uudisrakennusten tulee olla tulevaisuutta palvelevia ja ne on saatava monipuoliseen käyttöön. Rakentamisessa tulee lisäksi kartoittaa laskelmat moduulirakentamisesta ja rakennusten tulee olla siirrettävissä tulevaisuudessa tarpeen mukaan, kuten perusteena käytettiin jo esim. Valkjärven koulun rakentamisen kohdalla. Moduulirakentamista puoltaa lisäksi se, että rakennusten kestoajan ollessa ko. paikassa 20 vuotta tai lyhyempi korjausvelka tulee pääosin hoidettua aina eliniän päättyessä. Sijoituspaikkana esitettävää Toreeninmäkeä ei ole myöskään käsitelty siitä näkökulmasta, että se voisi olla myös kunnalle erittäin tärkeä tulevaisuuden asuinalue keskeisellä paikalla.

#### Peruste 5

Kaikilla, myös sivistyslautakunnan toimialaan kuuluvilla asioilla, on talousvaikutuksia. Kuntamme taloustilanne huomioiden uusiin rajattuihin toimintoihin keskittyviin investointeihin tulee suhtautua erittäin kriittisesti. Lausunnossa ei ole tarpeeksi käsitelty talousvaikutuksia, eikä erityisesti koko kunnan alueen tarpeita ajatellen ja millaisia säästövaikutuksia lukiolaisille rakennettava erillinen lukiorakennus vaikuttaisi muualla kunnan alueella. Sillä tilojamme rasittaneet sisäilmaongelmat ovat ikävä tosiasia koko kunnan alueella ja palveluverkosta päätettäessä palasina tulee muistaa, että eteläinen alue on vielä kokonaan ratkaisematta. Siellä asuu ylivoimaisesti suurin osa kuntamme asukkaista, investointipaineet etenkin sisäilmaongelmien kohdalla ovat tosiasia. Lukiokoulutuksen järjestäminen ei ole kunnan lakisääteinen tehtävä, toisin kuin perusopetus ja varhaiskasvatus. Lukiopäätös vaikuttaa kaikkien lasten ja nuorten tilanteeseen eteläisen Nurmijärven alueella. Pakollisissa investoinneissa tulee tässä taloustilanteessa sekä priorisoida perusopetus ja varhaiskasvatus että taata kaikille lapsille ja nuorille puhtaat ja terveet oppimistilat koko kunnan alueella.

#### Peruste 6

Oppilaiden sijasta opettaja voi liikkua kahden toimipisteen välillä sen sijaan, että oppilaat liikkuvat yhä enemmän julkista liikennettä käyttäen. Tällä on myös suotuisat ilmastovaikutukset. Keskitetyn lukion malli sen sijaan lisäisi tarpeita ja vaatimuksia myös entistä enemmän julkisen liikenteen toimimiselle: tällä on sekä kustannus- että ilmastovaikutuksia.

Riikka Raekannas